

Nijsbrief | April 2026

Wy wurkje oan in moai Alde Feanen

Woord van de voorzitter

De Alde Feanen is de afgelopen jaren stap voor stap veranderd. We hebben gewerkt aan sterkere natuur, betere waterstanden en een gebied waar mensen kunnen wandelen, varen en genieten van rust en ruimte. Dat deden we samen met veel partners en met oog voor de omgeving.

We zijn nu bezig met de laatste projecten van de gebiedscommissie. Daarmee ronden we een lange periode van plannen maken en uitvoeren af. Een periode waarin veel werk is verzet en waarin het gebied zichtbaar is verbeterd.

Dat willen we niet ongemerkt voorbij laten gaan. Daarom denken we na over een blijvend aandenken aan deze gebiedsontwikkeling. Bijvoorbeeld een kunstwerk of een bijzonder object dat past bij de Alde Feanen en dat mensen kunnen beleven en gebruiken. In een volgende nieuwsbrief vertellen we hier meer over. Voor nu: veel leesplezier!

Aaltje Rispens

Voorzitter Gebiedscommissie Alde Feanen

Gebiedscommissie: Wie zijn wij en wat doen we?

De gebiedscommissie Alde Feanen werkt aan het versterken van natuurgebied De Alde Feanen. Dit gebied is onderdeel van het Europese Natura 2000-netwerk. In opdracht van de provincie Fryslân maken en begeleiden wij plannen om de natuur te verbeteren.

Waar dat kan, zorgen we ook voor nieuwe mogelijkheden voor recreatie. Daarbij zoeken we steeds naar een goede balans tussen natuur en gebruik.

De gebiedscommissie heeft een onafhankelijke voorzitter en leden met kennis van landbouw, recreatie en natuur. We werken samen met provincie Fryslân, Wetterskip Fryslân, It Fryske Gea en de gemeenten Tytsjerksteradiel en Smallingerland.

Werkzaamheden natuur in de Wolwarren bijna klaar

In het gebied ten noorden van de weg Wolwarren, in de Jan Durkspolder, werken we aan sterkere natuur. We zorgen voor betere omstandigheden voor moeras en het hoogveenbos.

Dat is belangrijk voor dieren die hier leven, zoals de noordse woelmuis, bruine kiekendief, porseleinhoen en purperreiger. Om dit te bereiken, maken we het gebied natter door het waterpeil te verhogen.

Zo hebben we het aangepakt

In september 2025 is aannemer Van der Meer gestart met de werkzaamheden. Het werk bestond vooral uit het ophogen van kades en het aanpassen van het watersysteem, bijvoorbeeld door het plaatsen van duikers en het aanleggen van dammen.

De grond voor de kades is per boot aangevoerd. Dit is grond uit het Meer van Oudega. Bij de brug Headammen is de grond overgeladen en vervolgens een kort stuk over de weg Wolwarren het gebied in gebracht. Zo hebben we het verkeer en de overlast voor de omgeving zoveel mogelijk beperkt.

Overlast tijdens de werkzaamheden

Tijdens het vervoer van grond kon er tijdelijk modder op de weg komen. We hebben de weg zo goed mogelijk schoongehouden. Bij temperaturen onder nul was schoonspuiten niet veilig vanwege gladheid. In die periode is de weg geborsteld. Het transport is inmiddels afgerond. Dank aan omwonenden voor hun begrip.

Peilbesluit Wolwarren

Om het waterpeil te verhogen, is er een peilbesluit nodig van Wetterskip Fryslân. Hierin staat hoe hoog het water mag komen. De aanvraag voor het peilbesluit lag van 17 maart tot 27 april 2026 ter inzage. Het is mogelijk dat er zienswijzen zijn ingediend. Daarom is nog niet zeker of het peilbesluit al kan worden vastgesteld.

Nieuwe wandelroute opent voor de zomer

In de Wolwarren hebben we een nieuwe wandelroute aangelegd. Het nieuwe pad loopt over één van de nieuw aangelegde kades en biedt mooi uitzicht over het gebied.

De kade moet nog verder begroeien en het pad moet nog stevig worden. Daarom kunnen bezoekers nu nog geen gebruik maken van de nieuwe route. De verwachting is dat het pad nog voor de zomer open gaat.

Nieuwe kanoroute De Alde Feanen

Kanoroute Wolwarren tijdelijk gesloten

Bij het verbeteren van de natuur kijken we ook naar recreatie. Daarbij geldt dat de natuur niet extra verstoord mag worden. De oude kanoroute liep midden door het gebied. Omdat hier nu ook een wandelpad ligt, zou de verstoring te groot worden. Daarom is deze route vervallen.

Nieuwe route in voorbereiding

Er komt een nieuwe kanoroute aan de rand van het gebied, langs de Headamsleat en de Wolwarren.

Deze route is nog niet open. In het gebied leven beschermde soorten. Daarom onderzoeken we eerst of gebruik van de route geen verstoring veroorzaakt.

Als uit dit onderzoek blijkt dat de natuur niet wordt verstoord, leggen we nieuwe kanosteigers aan en kan de route worden geopend. Tot die tijd is het bekende "rondje Wolwarren" niet te varen. Naar verwachting opent de route nog voor de zomer.

Beheer van steigers en vaarroutes

Provincie Fryslân, gemeenten en It Fryske Gea werken samen aan goed onderhoud van steigers en kanoroutes. Daarover zijn zij in gesprek met De Marrekrite. Een aantal steigers is de afgelopen jaren minder goed onderhouden. Daarom maken partijen nu duidelijke afspraken.

De steiger bij het Offerhausgemaal is verwijderd omdat deze niet meer veilig was. Op enkele plekken zorgen we ook voor duidelijkere bebording, zodat voor gebruikers beter zichtbaar is waar steigers voor bedoeld zijn.

Nieuwe vogelkijkhut en vogeleiland in de Jan Durkspolder

In de nieuwsbrief van oktober 2025 vertelden we over de nieuwe vogelkijkhut en het vogeleiland in de Jan Durkspolder. Inmiddels is het vogeleiland ingericht met schelpen en is de rand ingeplant door vrijwilligers van It Fryske Gea.

Ook de vogelkijkhut staat inmiddels op zijn plek. Het pad ernaartoe wordt afgeschermd met natuurlijk materiaal. De nieuwe wandelroute loopt langs de vogelkijkhut. De komende tijd ronden we de laatste werkzaamheden af.

Een nieuwe vogelkijkhut verdient natuurlijk een passende naam. Die maken we later bekend. We geven alvast een tip: het is een opvallende vogel die je in de Alde Feanen kunt tegenkomen!

Vogelkijkhut en eiland, januari 2026

Afbeelding: Lijp - Kievit

Westersanning en Polder Siderius in voorbereiding

De Westersanning bestaat uit twee delen. Het zuidelijke deel is een droogmakerij, een voormalig meer dat is drooggemalen. Ten noorden daarvan ligt de noordelijke Westersanning, die aansluit op polder Siderius.

De komende periode werken we verder aan de noordelijke Westersanning, in samenhang met polder Siderius. Daar wordt nieuwe natuur gerealiseerd, met onder andere kruidenrijk grasland en plas-drasgebieden voor weidevogels.

Afwisselende natuur

Om de natuur te versterken, verhogen we het waterpeil. Dit helpt om het veen te behouden en zorgt voor betere omstandigheden voor planten en dieren. Het waterpeil wordt stap voor stap verhoogd van -1,30 meter naar -1,00 meter NAP.

Daarnaast maken we het landschap gevarieerder door op sommige plekken een dunne toplaag van zandruggen te verwijderen. Zo ontstaat meer afwisseling in begroeiing.

Zorgvuldig werken aan een soortenrijk landschap

Bij natuurontwikkeling speelt water een belangrijke rol. Meer water biedt kansen, maar vraagt ook om zorgvuldig beheer. In voormalige landbouwgronden zitten nog veel voedingsstoffen. Als het waterpeil te snel wordt verhoogd, kan pitrus sterk gaan groeien en andere planten verdringen.

Daarom verhogen we het waterpeil stap voor stap. Met goed beheer houden we dit in balans, zodat andere planten en kruiden ook ruimte krijgen.

Polder Siderius: bouwen aan een sterke natuurverbinding

In mei 2019 is de provincie eigenaar geworden van de gronden en een boerderij in polder Siderius. Daarmee is een belangrijke stap gezet voor de natuurontwikkeling.

Door het waterpeil te verhogen, zakt water minder snel weg en gaan we verdroging tegen. Ook ontstaat een verbinding tussen verschillende natuurgebieden.

Wat gaan we doen?

We hogen kades op langs de Koaisleat en de Tsjerkweisfeart en passen het watersysteem aan. Ook dichten we een sloot in een zandrug, zodat twee gebieden ontstaan met een eigen waterpeil. Met kleine windwatermolens aan de noord- en zuidzijde zorgen we voor het juiste waterbeheer.

We verwachten in augustus te starten met het werk. Als alles volgens planning verloopt, zijn deze voor het einde van het jaar afgerond.

Afbeelding: Nieuwe windwatermolen in polder Siderius

Sloop van de oude stal

Bij de boerderij staat een oude stal die we gaan slopen. Vooraf is onderzocht of er beschermde dieren aanwezig zijn, zoals huismussen en vleermuizen.

Uit voorzorg hebben we vervangende nestplaatsen in de omgeving aangebracht. Tijdens de sloop is een ecooloog aanwezig.

Oksekop: update werkzaamheden

In de nieuwsbrief van juli 2025 vertelden we over het herstel van de hooilanden op de Oksekop. Inmiddels hebben we nieuwe stappen gezet.

De omgevingsvergunning is verleend en in februari hebben we struiken en riet verwijderd. We verwachten binnenkort te starten met het uitgraven van de groep. Ook deze werkzaamheden vinden plaats onder begeleiding van een ecooloog.

Met oog voor alle soorten

Bij de verdere uitwerking hebben we opnieuw naar de natuur gekeken. Daarbij is duidelijk geworden dat ook marterachtigen gebruikmaken van de struiken. Deze dieren zijn beschermd.

Daarom zorgen we voor alternatieve schuilplekken. Het plaatsen van predatorwerende hekken past daar niet bij en voeren we daarom niet uit.

We zoeken steeds naar een goede balans: ruimte voor weidevogels én respect voor andere soorten.

Afmelden Nieuwsbrief

U ontvangt deze nieuwsbrief omdat u in de omgeving van de Alde Feanen woont of werkt. We houden u graag op de hoogte van de ontwikkelingen rondom de uitvoering van de gebiedsontwikkeling. Mocht u zich willen afmelden voor de nieuwsbrief, dan kunt u een mail sturen naar provincie@fryslan.frl onder vermelding van 'Afmelden nieuwsbrief Alde Feanen' en het mailadres waarmee u bent aangemeld. U ontvangt daarna geen mail meer van ons.

Doorsturen Nieuwsbrief

Als u iemand kent, waarvan u weet dat die belang heeft bij informatie over de gebiedsontwikkeling binnen de Alde Feanen en deze nieuwsbrief niet heeft ontvangen, dan stellen we het erg op prijs dat u deze mail doorstuurt.

Colofon

Uitgave: Provincie Fryslân

Redactie en vormgeving: Provincie Fryslân

Beeld: It Fryske Gea, Provincie Fryslân

Meer informatie: www.fryslan.frl/alde-feanen

April 2026

Aanmelden Nieuwsbrief

U kunt zich aanmelden voor deze nieuwsbrief via onderstaande QR-code.

